

POSTANOWIENIE

14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 14 maja 2025 r. w Warszawie

w sprawie upadłego P. S.

z udziałem Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy [...], Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddział [...], Banku [...] spółki akcyjnej w [...], Skarbu Państwa -
Naczelnik Urzędu Skarbowego w P.

przy udziale R. L. Syndyka Masy Upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej
działalności gospodarczej

w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli lub umorzenia zobowiązań,
na skutek skargi kasacyjnej upadłego P. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi

z 1 grudnia 2023 r., XIII Gz 445/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od P. S. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2700 zł (dwa tysiące
siedemset złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za
czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia obowiązanemu
niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 1 grudnia 2023 r., Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie upadłościowej P. S. - osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej z udziałem wierzycieli Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego [...], Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział [...], Banku [...] spółka akcyjna w [...], Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w P., w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli lub umorzenia zobowiązań, na skutek zażalenia upadłego na postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z 25 sierpnia 2023 r., oddalił zażalenie.

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł P. S. zaskarżając postanowienie w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

7. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP

2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

8. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżący podnosił pominięcie przez Sąd Okręgowy „w postępowaniu zażaleniowym dowodu z dokumentu - zaświadczenia lekarskiego z dnia 29 sierpnia 2023 r., z którego to dokumentu wynika w sposób kategoriyczny, że upadły nie jest zdolny do podjęcia pracy zarobkowej” na skutek czego powinno nastąpić „umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty, jako że sytuacja osobista upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli”.

Skarżący polemizując z ustaleniami Sądów *meriti*, w rzeczywistości neguje ustalenia faktyczne poczynione na etapie postępowania rozpoznawczego. Tymczasem, pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (zob. np. postanowienie SN z 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17). Wskazać trzeba, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., w aktualnym stanie prawnym, nie może stanowić skutecznej podstawy kasacyjnej. Jednak przedmiotowa skarga kasacyjna w znacznej mierze faktycznie dotyczyła właśnie tego przepisu (choć nie został on bezpośrednio wymieniony w zarzutach skargi kasacyjnej lub we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej), na co wskazuje treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W ramach kontroli kasacyjnej Sąd Najwyższy nie kontroluje jednak samej oceny dowodów, a jedynie jej legalność. Można bowiem zakwestionować sposób zebrania materiału dowodowego z naruszeniem przepisów regulujących postępowanie dowodowe; w takim wypadku obowiązkiem skarżącego jest przytoczenie tych przepisów i wyjaśnienie, jaki wpływ na treść rozstrzygnięcia to naruszenia miało. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.). Właśnie w zakresie ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy wypowiedział się jasno i precyzyjnie, dokonując

jednocześnie oceny zarzutów podnoszonych w zażaleniu.

Zatem tak skonstruowany wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skupiający się jedynie na ocenie materiału dowodowego, nie może być uznany za prawidłowy, co powoduje, że skarga, w ramach przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania. Na ten aspekt zwrócono również uwagę w odpowiedzi na skargę kasacyjną, a przywoływanie wskazanych tam argumentów Sąd Najwyższy uznaje za zbędne w tym miejscu.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskie. Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 8 ust. 1 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

[r.g.]